

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/61/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316202480
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8316202480.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a sudkyň JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Jany Burešovej, v spore žalobcu L. T., A.. XX.X.XXXX, W. D. XXXX/X, XXX XX M., zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o priznanie finančného zadostučinenia vo výške 300 eur, takto o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5C/103/2016-147 zo dňa 8.2.2018

rozhodol:

Mení rozsudok tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 50 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného ani odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 300 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 300 eur od 25.3.2016 do zaplatenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcovi vo vzťahu k žalovanému súd priznáva náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia o veci samej.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou, na súd podanou 16.3.2016, domáhal toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu sumu 300 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému, žiadajúc taktiež, aby súd žalovanému uložil zaplatiť mu náhradu trov s konaním mu vzniknutých. Žaloba bolo odôvodnená tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15C/325/2014 sa žalobca ako spotrebiteľ domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR04517/14 z 20.10.20104, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd, zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. V konaní bol úspešný, rozhodcovský rozsudok bol rozsudkom Okresného súdu Humenné z 30.4.2015 sp. zn. 15C/325/2014, ktorý sa stal právoplatný 30.4.2015, zrušený. Predmetným rozsudkom súd zistil porušenie spotrebiteľského práva žalobcu zo strany obchodníka, rozsah porušenia vyplýva z rozsudku. Dodávateľ zneužil svoje postavenie, nepostupoval voči žalobcovi ako spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, nedodrжал zákon keď použil na uplatnenie práv na rozhodcovskom súde voči žalobcovi neplatnú rozhodcovskú zmluvu. Z dôvodu porušenie spotrebiteľských práv má nárok na primerané finančné zadostučinenie s príslušným úrokom z omeškania, aj na náhradu trov konania.

Súd prvej inštancie pôvodne o žalobe rozhodol rozsudkom č.k. 5C/103/2016-66 z 26.1.2017 a žalobu žalobcu zamietol. Pri zamietnutí vychádzal z toho, že v konaní pod sp. zn. 15C/325/2014 žalobca podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 20. 10. 2014 sp. zn. SR 04517/14, kde bol v konaní úspešný. Podkladom pre vydanie citovaného rozhodcovského rozsudku bola rozhodcovská zmluva, uzatvorená pri zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 21. 2. 2012. Ďalej mal súd za preukázané, že v konaní pod sp. zn. 21C/156/2014 žalobcovi bolo priznané z úverovej zmluvy č. 803102744 bezdôvodné obohatenie vo výške 1018 eur. Žalobca podal žalobu na súd dňa 22. 9. 2014. Taktiež súd mal za preukázané, že v konaní pod sp. zn. 7C/54/2016 bolo žalobcovi priznané zadostučinenie vo výške 300 eur, keďže žalobcovi v súvislosti so zmluvou č. XXXXXXXXXX vznikla ujma, s tým, že žalobca sa svojho práva úspešne domáhal v konaní na súde pod sp. zn. 21C/156/2014. V súvislosti s rozhodcovským rozsudkom, vydaným vo veci zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, žalobca požadoval priznať ďalšie finančné zadostučinenie vo výške 300 eur. K dôvodom svojej požiadavky však uviedol len tie isté dôvody, ako v konaní pod sp. zn. 7C/54/2016, žiadne iné podstatné dôvody neuviedol. Keďže z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX bolo už žalobcovi priznané primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 eur a súd nemal za preukázanú inú ujmu, ktorá by na strane žalobcu v súvislosti s vydaním rozhodcovského rozsudku mala vplyv na jeho rodinný, súkromný či spoločenský život, preto jeho žalobu zamietol v celom rozsahu a to aj vrátane požadovaného úroku z omeškania. Predmetný rozsudok súdu prvej inštancie z 36.1.2017 bol zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/76/2017-137 zo dňa 12.10.2017 z dôvodu, že podľa odvolacieho súdu skutočnosť, že z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX bolo už žalobcovi priznané primerané finančné zadostučinenie nevylučuje vznik práva spotrebiteľa aj na primerané finančné zadostučinenie za porušenie jeho práva v súvislosti s využitím rozhodcovskej zmluvy žalovaným, avšak individuálne okolnosti prípadu je možné zohľadniť pri určení výšky finančného zadostučinenia.

V štádiu po zrušení pôvodného rozhodnutia odvolacím súdom vykonal súd prvej inštancie ďalšie dokazovanie a z dokazovania vykonaného v priebehu celého konania zistil, že pod sp. zn. 15C/325/2014 sa viedlo na súde konanie v právnej veci žalobcu L., D. XXXX/X, M. proti žalovanej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 o zrušenie rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava zo dňa 20. 10. 2014 sp. zn. SR 04517/14 s návrhom na odklad vykonateľnosti. Žaloba bola na súd podaná dňa 22. 12. 2014.

Uznesením zo dňa 17. 2. 2015 č.k. 15C/325/2014-30, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 17. 3. 2015, súd odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava zo dňa 20. 10. 2014 sp. zn. SR 04517/14.

Následne súd rozsudkom zo dňa 30. 4. 2015 č.k. 15C/325/2014-48, ktorý v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 10. 2015 č.k. 15Co/283/2015-83 nadobudol právoplatnosť dňa 14. 12. 2015 a vykonateľnosť dňa 18. 12. 2015, zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveského 8, Bratislava z 20. 10. 2014 pod sp. zn. SR 04517/14 a žalobcovi priznal náhradu trov konania.

Pod sp. zn. 21C/156/2014 sa na súde viedlo konanie v právnej veci žalobcu L. T., D. XXXX/X, M. proti žalovanej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1018 eur o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Žalobca podal žalobu na súd dňa 22. 9. 2014.

Rozsudkom zo dňa 26. 11. 2014 pod č.k. 21C/156/2014-47 súd uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobcovi sumu 1018 eur a zároveň súd určil, že zmluvná podmienka v zmluve uzavretej medzi účastníkmi konania zo dňa 21. 2. 2012, číslo zmluvy XXXXXXXXXX, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd právny vzťah medzi účastníkmi konania posúdil ako vzťah spotrebiteľský a z dôvodu absolútnej neplatnosti dojednanej časti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere uzavretej dňa 21.02.2012, č. zmluvy XXXXXXXXXX v časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy úveru spolu so všetkou administratívou, vyhlásil neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na ustanovenie §39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi, a preto následne právny vzťah posúdil ako vzťah z titulu bezdôvodného obohatenia. Na strane žalobcu zohľadnil zaplatenie žalovanej celkom sumy 1518 eur, z toho výška poskytnutého úveru predstavovala 500 eur a preto k bezdôvodnému obohateniu došlo vo vzťahu k sume 1018 eur.

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 4Co/52/2015-79 zo dňa 21. 10. 2015 a to dňa 2. 12. 2015 a vykonateľnosť dňa 8. 12. 2015.

Na súde pod sp. zn. 7C/54/2016-44 bolo vedené konanie, v ktorom žalobca L. T., D. XXXX/X, M. sa domáha od žalovanej POHOTOVOŠŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 zaplataenia finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur s úrokom z omeškania z dôvodu, že v konaní, vedenom na súde pod sp. zn. 21C/156/2014 bol žalobca v postavení spotrebiteľa. Žalobou sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a v konaní bol úspešný. Žalovaná bola v tomto konaní zaviazaná zaplatiť mu sumu 1018 eur a súd určil, že napádaná zmluvná podmienka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozsah porušenia jeho spotrebiteľského práva vyplýva z tohto rozsudku. Žalovaná ako dodávateľ zneužila svoje postavenie, použila neprijateľnú zmluvnú podmienku, nedodrжала zákon a obohatila sa na jeho úkor vo výške 1018 eur. Žalovaná nepostupovala s odbornou starostlivosťou, keď od neho ako spotrebiteľa požadovala a prijala plnenie, na ktoré nemala nárok a vyžadovala súhlas s neprijateľnou podmienkou za porušenie je spotrebiteľských práv obchodníkom.

Súd rozsudkom zo dňa 11. 7. 2016 č.k. 7C/54/2016-44 uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobcovi sumu 300 eur s príslušným úrokom z omeškania a súčasne žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnej výške. Žalobu zamietol len v časti požadovaného úroku z omeškania.

Žalobca podal dňa 21. 12. 2015 na súd aj žalobu proti žalovanej POHOTOVOŠŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3580,13 eur.

Rozsudkom zo dňa 15. 3. 2016 pod č.k. 15C/666/2015-48 súd uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobcovi sumu 3580,13 eur s príslušným úrokom z omeškania a náhradu trov konania. Súd právny vzťah medzi účastníkmi konania posúdil ako vzťah spotrebiteľský, ktorý vznikol zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 23. 2. 2004.

Súd prvej inštancie, vychádzajúc z listinných dôkazov, ako aj výsluchu žalobcu, ktorý pred súdom uviedol, že v súvislosti so zmluvou mal mať veľké psychické problémy, mal finančné problémy, preto si požičal peniaze mal za to, že nárok uplatnený žalobou je v celom rozsahu dôvodný. Žalobcovi vznikla v nemajetkovej sfére ujma, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé mu túto ujmu privodiť vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života, preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Pri právnom posúdení odkázal na ustanovenia Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, 5, na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, na ustanovenie § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z., na ustanovenie § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP.

V odvolaní poukázal na to, že medzi ním a žalovaným boli doposiaľ uzatvorené 4 zmluvy o úvere, a to zmluva č. XXXXXXXX z 30.9.2003, zmluva č. XXXXXXXX z 5.11.2003, zmluva č. XXXXXXXX z 23.2.2004 a zmluva č. XXXXXXXXXX z 21.2.2012. Žalobca je tým, ktorý sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám v rámci kontraktácie postupoval ľahostajne, keď mal pred uzatvorením spornej zmluvy (pri uzatváraní zmlúv) možnosť oboznámiť sa s jednotlivými podmienkami poskytnutia úveru, avšak nikdy tak neurobil, napriek tomu, že bol dlhoročným klientom žalovaného. Podľa žalovaného niet pochýb o tom, že žalobca je priemerným spotrebiteľom, tiež nie je možné u neho hovoriť o nedostatku vážnosti vôle. Pri uzavieraní zmluvy bol dobre informovaný, avšak ľahostajný. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu priznaním finančného zadosťučinenia. Súčasná línia posudzovania priemerného spotrebiteľa sa výrazne posunula od jeho považovania za naivného a nepozorného, až sa postupom času vymedzil priemerný spotrebiteľ, na ktorého bola prenesená istá povinnosť aktivity, čo vyplýva aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorý uviedol, že od spotrebiteľa sa vyžaduje určité kontrolné úsilie, aby zistil, aký tovar vlastne kupuje. V tejto súvislosti odkázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 16.7.1998 Gut Springenheide GmbH, Rudolf Tusky v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung. Žalobca je tým, ktorý sám viacnásobne porušil zmluvné ustanovenia, pred splatnosťou dlhu neuhradil dobrovoľne ani jedinú splátku, dlhodobo ignoroval výzvy a upomienky, zo strany žalobcu nebola uhradená ani len istina poskytnutého úveru. Podľa žalovaného inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je nevyhnutné chápať ako prostriedok nápravy závadného stavu takej intenzity a takého trvania, ktorý je objektívne spôsobilý spôsobiť spotrebiteľovi ujmu. Uvedený stav je nevyhnutné skúmať z hľadiska všetkých okolností, ktoré viedli k jeho vzniku. Podľa žalovaného žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo právneho vzťahu medzi nimi. V konaní nepreukázal ani nevysvetlil, v čom má primeranosť finančného zadosťučinenia spočívať. Žiadal preto, aby súd žalobu

zamietol, alebo aby súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal všetkými relevantnými otázkami skutkového a právneho charakteru, čím rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodnil. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namieta, že v konaní nepreukázal vznik ujmy ani odôvodnenosť výšky finančného zadosťučinenia, riadil sa zrejme pri svojich úvahách znením zákona č. 250/2007 Z.z. účinným do 9.6.2013 a nie platným a účinným znením, ktoré žiadnu ujmu ani hrozbu ujmy nevyžaduje. Základným konaním, na ktoré nadväzuje žaloba, bolo konanie vedené na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15C/325/2014 o zrušenie rozhodcovského rozsudku, v ktorom bol v postavení žalobcu úspešný, čím splnil podmienky na priznanie finančného zadosťučinenia. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, požaduje len 300 eur, pričom žalovaný prostredníctvom rozhodcovského rozsudku chcel sa na jeho úkor obohatiť o sumu 992,63 eura. Aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba podľa žalobcu vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom. Výšku finančného zadosťučinenia, ktorú uplatnil, považuje za primeranú, navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu náhradu trov vzniknutých mu s odvolacím konaním.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k jeho odvolaniu zopakoval tvrdenia uvedené v odvolaní v tom zmysle, že žalobca je tým, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy o úvere viacnásobne porušil. Žalovaný zo strany žalobcu prvú platbu zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX obdržal až 8.4.2014, t.j. viac ako 2 roky po jej uzatvorení. Nakoľko žalobca svoje záväzky voči žalovanému neplnil riadne a včas, žalovaný, v postavení veriteľa, začal uskutočňovať úkony v zmysle platných právnych predpisov, ktoré je veriteľ oprávnený uskutočňovať vo vzťahu ku svojim dlžníkom. Konanie zo strany žalovaného bolo snahou o mimosúdne doriešenie a urovanie vzniknutých záväzkov a bolo dôsledkom niekoľkonásobného porušenia záväzkov zo strany žalobcu. Je nemysliteľné, aby táto skutočnosť založila akýkoľvek nárok žalobcu na priznanie finančného zadosťučinenia. Bol to práve žalovaný, ktorý bol v prípade predmetného záväzkového právneho vzťahu žalobcom poškodený. Uviedol, že má za to, že pri posudzovaní žalobcom uplatneného práva je potrebné vziať do úvahy aj konanie žalobcu. Žalobcom požadovaná výška finančného zadosťučinenia nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti a nebola ani náležitým spôsobom odôvodnená.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), subjektom k tomu oprávneným (§ 359 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce, na prejednanie odvolania nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie realizované súdom prvej inštancie a dospel k záveru o neexistencii podmienok pre potvrdenie, ale ani pre zrušenie napadnutého rozsudku, preto ho zmenil.

6. Z dokazovania vykonaného v priebehu celého konania odvolací súd zistil, že žalobca sa v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15C/325/2014 ako žalobca - spotrebiteľ, úspešne domohol proti žalovanému zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveského 8, Bratislava z 20.10.2014 sp. zn. SR04517/14. V dôvodoch rozsudku z predmetného konania - rozsudku z 30. apríla 2015 č.k. 15C/325/2014-48 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 15Co/283/2015-83 z 28.10.2015 je uvedené, že spôsob predkladania a podpísania rozhodcovskej zmluvy pri podpise zmluvy č. 803102744 z 21.2.2012, na základe ktorej bolo konanie pred rozhodcovským súdom vedené, bolo posúdené ako porušenie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

7. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný právny význam,

má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľom je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.

8. Žalobca bol, ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojich práv spotrebiteľa v konaní 15C/325/2014, úspešný, bezpochyby právo na zadosťučinenie má, nakoľko tento, nie iný výklad znenie zákona neumožňuje. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení, všeobecnou právnou zásadou vlastnou európskej právnej kultúre je princíp primeranosti, ktorý zvolil zákonodarca aj vo vzťahu k zadosťučineniu, na ktoré má mať nárok spotrebiteľ úspešne sa domáhajúci ochrany svojho práva spotrebiteľa, je preto na súde, ktorý je orgánom s právomocou právnou normu vyložiť a poskytnúť ochranu subjektívnemu právu, vyhodnotiť v konkrétnych súvislostiach primeranosť požiadavky spotrebiteľa.

9. Žalovaný uzavrel so žalobcom 21.2.2012 pod č. XXXXXXXXXX zmluvu, na základe ktorej žalobcovi poskytol úver 500 eur. Zmluvná podmienka z tejto zmluvy uvedená vo všeobecných podmienkach v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, bola rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 21C/156/2014-47 z 26.11.2014 právoplatným 2.12.2015, vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, v následnom konaní vedenom na Okresnom súde Humenné bolo rozsudkom č.k. 7C/54/2016 - 44 z 11.7.2016 uložené žalovanému na základe tejto skutočnosti zaplatiť žalobcovi finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 10.6.2016 do zaplatenia. Zmluva č. XXXXXXXXXX z 21.2.2012 je tou istou zmluvou, pri podpise ktorej bola uzavretá aj rozhodcovská zmluva, na základe ktorej bol v rozhodcovskom konaní vydaný rozhodcovský rozsudok zrušený rozsudkom v konaní 15C/325/2014.

10. Žalobca na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 26.1.2017 (č.l. 64 spisu) uviedol, okrem iného, že pracuje ako maklér - finančný poradca v spoločnosti Global Finance, kde sa robí refinancovanie úverov, poskytujú životné poisťky. Uviedol tiež, že je v evidencii žalovaného vedený ako dlžník, čo ho poškodzuje naďalej, chcel si požičať v Slovenskej sporiteľni, a.s., kde mu odmietli úver poskytnúť. Bol aj u žalovaného „zahral na nich takú fintu a povedal, že žiada o úver“, povedali mu, že úver nemôže dostať, pretože ho evidujú v ich dlžnom systéme ako dlžníka.

11. Pojem „spotrebiteľ“ má objektívnu povahu a nezávisí od konkrétnych vedomostí, ktoré môže mať dotknutá osoba, alebo od informácií, ktoré táto osoba skutočne má k dispozícii (Súdny dvor Európskej únie z 3.9.2015, Costea C-110/14).

12. V zmysle § 7 ods. 2 písm. b) Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa sa za nekalú praktiku považuje taká obchodná praktika, ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane, alebo ktorému je adresovaná.

Vychádzajúc z tejto zákonnej úpravy, aj slovenský zákonodarca prevzal medzi zákonné pojmy pojem uvedený v bode 18 preambuly Smernice EP a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, v ktorom je stanovené, že „v súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov, ako ho vykladal Súdny dvor“. (Súdny dvor Európskej únie sa vymedzením priemerného spotrebiteľa zaoberal už v rozhodnutí z 10.11.1982 Walter Rau Lebensmittelwerke proti De Smedt PVBA (C-261/81) kde uviedol, že od spotrebiteľa sa vyžaduje určité kontrolné úsilie, aby zistil, aký tovar vlastne kupuje.)

13. Žalobca v právnom vzťahu zo zmluvy č. XXXXXXXXXX mal objektívne status spotrebiteľa, vzhľadom na to, že ako sám uviedol, pracuje ako maklér - finančný poradca v spoločnosti zaoberajúcej sa refinancovaním úverov, nie je len jednoduchým, nepozorným, resp. naivným spotrebiteľom, ani spotrebiteľom priemerným, ale osobou, u ktorej sa predpokladá vyšší stupeň poznania a pozornosti pri selektovaní a následnom výbere finančného produktu, v konkrétnom prípade vo vzťahu k úverovej zmluve, ktorú so žalovaným uzavrel.

Táto okolnosť, v spojení so zistením, že z totožnej úverovej zmluvy bolo mu rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 7C/54/2016 - 44 z 11.7.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 11Co/75/2016 - 74 z 25.10.2017 priznané finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur, stala sa základom úvahy pre kvantifikáciu výšky zadosťučinenia, ktorá by mala byť priznaná žalobcovi.

14. Zadosťučinenie je slovo prevzaté z latinského výrazu satisfactio, v ktorom „satis“ znamená „dosť“ a „facere“ znamená „činiť“ (podľa Stručného etymologického slovníka slovenčiny „činiť“ znamená konať, robiť, urobiť, t.j. urobiť za dosť). V právnej teórii základ dania zadosť spočíva vo vyrovnaní pomerov, ktoré boli narušené, a ktoré je nutné opätovne uviesť do rovnováhy, nie len reštitučným, obnovovacím nárokom. Zadosťučinenie je tak nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatenie, keďže zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má byť finančné a každé zaplatenie predstavuje finančný úbytok v aktívach osoby, voči ktorej nárok smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages (t.j. náhrady škody plniacej represívnu funkciu - voľný preklad odvolacieho súdu) nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu. Tento typ náhrady je typický pre angloamerický typ právnej kultúry (common law), český aj slovenský právny systém je však iným, je kontinentálnym systémom.

15. Vychádzajúc z úvah a názorov uvedených v prechádzajúcich bodoch tohto rozsudku, racionálnej úvahe podstaty primeraného finančného zadosťučinenia vo vzťahu k osobe žalobcu, už priznanému zadosťučineniu, aj keď z iného porušenia, ale z tej istej zmluvy, zodpovedá podľa odvolacieho súdu primeranosti finančného zadosťučinenia suma 50 eur.

V týchto súvislostiach súd prvej inštancie pri kvantifikácii výšky nepostupoval, interpretácia ním zvolená nebola správne argumentačne podložená, preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť.

16. Potreba zmeny rozsudku sa však nevzťahuje len na samotnú výšku zadosťučinenia, ale aj na príslušenstvo, zaplatenie ktorého súd prvej inštancie žalovanému uložil taktiež.

Výška finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, povinnosť zaplatiť ho vzniká až na základe rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 6Cdo/185/2011 zo 14.3.2012 vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy).

Ak súd prvej inštancie uložil zaplatiť žalovanému aj úrok z omeškania, nerozhodol správne. Žalobcovi nárok na úrok z omeškania v čase rozhodnutia súdu ešte nevznikol, preto mu nemôže byť priznaný. Uvedené bolo, okrem nižšej ako súdom prvej inštancie priznanej sumy finančného zadosťučinenia, taktiež dôvodom zmeny rozsudku zamietnutím žaloby v prevyšujúcej časti.

17. Z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 385 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

18. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1, 2, podľa § 255 ods. 1 CSP vo vzťahu k základu nároku a vo vzťahu k zvyšku nároku podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 257 CSP.

Žalobca žalobou uplatnil okrem nároku na primerané finančné zadosťučinenie aj úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 300 eur odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému, čo bolo 24.3.2016, t.j. od 25.3.2016. Predmet sporového konania je určený petitom návrhu, predmetom tak bola aj čiastka žiadaného úroku (Najvyšší súd Českej republiky v uznesení z 3.12.2015, sp. zn. 23Cdo/2585/2015), ktorá do času rozhodnutia o žalobe odvolacím súdom predstavovala sumu 70 eur. Žalobca bol teda plne úspešný vo vzťahu k výške zadosťučinenia, neúspešný v rozsahu úroku z omeškania. Vychádzajúc z pomeru úspechu k neúspechu, mal by žalovaný voči žalobcovi nárok na náhradu trov v rozsahu 40 %.

Podanie žaloby žalobcom malo však pôvod v postupe žalovaného, voči ktorému sa musel brániť v konaní sp. zn. 15C/325/2014, sledujúc vlastnú ochranu. S prihliadnutím na tento aspekt, hodnotiac ho v zmysle § 257 CSP ako osobitného zreteľa hodný, ako aj to, že posudzovanie pomeru úspechu a neúspechu vo veci nemôže byť, ak má byť spravodlivé, vychádzať len z toho, ako bolo o konkrétnom

nároku rozhodnuté, ale musí vychádzať aj zo širších súvislostí (Ústavný súd Českej republiky II. ÚS 228/04), rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania právo.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.